

Integrale veiligheid

Se-n-Se tso

BRUSSEL

D/2018/13.758/024

September 2018

(vervangt leerplan D/2016/13.758/027)

Inhoud

1	Inleiding en situering van het leerplan	3
1.1	Plaats in de lessentabel	3
1.2	Uitgangspunten	3
1.3	Beroepsprofiel veiligheidsberoepen: generieke competenties	5
2	Beginsituatie en instroom	7
3	Christelijk mensbeeld	8
4	Studierichtingsprofiel en algemene doelstellingen	9
5	Doelstellingen.....	11
5.1	Talenkennis	11
5.2	Lichamelijke vaardigheden	12
5.3	Recht en maatschappij	13
5.4	Veiligheidstechniek	16
5.5	Werkplekleren	25
6	Minimale materiële vereisten	27
6.1	Vaklokalen	27
6.2	Sportinfrastructuur	27
6.3	Didactisch materiaal.....	27
6.4	Bijzondere beroepsspecifieke materialen	27
7	Pedagogisch-didactische wenken	29
7.1	Instroomtraject.....	29
7.2	Geïntegreerde aanpak.....	29

1 Inleiding en situering van het leerplan

1.1 Plaats in de lessentabel

Zie www.katholiekonderwijs.vlaanderen bij leerplannen & lessentabellen.

1.2 Uitgangspunten

1.2.1 Nieuw KB

Het leerplan werd aangepast conform het KB van 23/05/2018 betreffende de vereisten inzake beroepsopleiding, -ervaring en -bekwaamheid en inzake het psychotechnisch onderzoek voor het uitoefenen van een leidinggevende, uitvoerende of commerciële functie in een bewakingsonderneming, interne bewakingsdienst of opleidingsinstelling en de organisatie ervan.

1.2.2 Behoefte aan zorg voor veiligheid in de maatschappij

In onze huidige maatschappij is ‘zorg voor veiligheid’ een belangrijk thema.

De overheid in het algemeen, en de federale en lokale politie in het bijzonder, dient in dit kader te zorgen voor een veilige en leefbare samenleving. Maatschappelijke evoluties bepalen in sterke mate veranderingen binnen de politie en haar aanpak. Vandaag merken we dat zowel burgers als overheden niet langer van oordeel zijn dat veiligheidszorg een verantwoordelijkheid van de overheid alleen kan zijn. Veiligheidszorg wordt steeds verder geprivatiseerd. Daardoor ontstaan heel wat nieuwe formele veiligheidsberoepen. Er is vraag naar veiligheidsdeskundigen zowel bij de overheid (o.a. bij steden en gemeenten, politie en openbaar vervoer, federale overheid) als in de private veiligheidssector (o.a. bij bewakingsondernemingen, interne bewakingsdiensten, bedrijven, sportclubs, evenementenorganisaties, banken, verzekeringsmaatschappijen, ziekenhuizen, en consultancybedrijven). Deze opleiding wil inspelen op deze maatschappelijke en economische evolutie.

1.2.3 Behoefte aan goede kandidaten voor veiligheidsberoepen

Tekort aan geschikte kandidaten voor politiescholen

Uit verscheidene bronnen blijkt dat politiescholen onvoldoende valabele kandidaten kunnen rekruteren. Er is geen gebrek aan interesse voor een loopbaan bij de politie. Velen stellen zich kandidaat voor o.a. een job als inspecteur van de politie, maar minder dan 20% van de deelnemers aan de selectieproeven van de politieschool slagen. Een te zwakke conditie, onvoldoende

talenkennis, een verkeerde perceptie van het politiewerk en een gebrek aan intrinsieke motivatie zouden hieraan ten grondslag liggen.

De politie heeft geen nood aan rambo's of macho's en wie denkt àlle oplossingen op zak te hebben voor àlle problemen. Men wenst geen agressievelingen, rassenhaters of wie alleen gelooft in 'law and order'. Via de selectie wil de politie uitzoeken wie wél in staat is om op een correcte wijze met burgers om te gaan in de meest uiteenlopende situaties.

Politiewerk is werken met mensen en veronderstelt een sterk sociaal engagement. Daarom worden er heel wat eisen gesteld wat betreft kennis, vaardigheden en attitudes.

Het Se-n-Se jaar Integrale veiligheid kan de kansen op slagen voor deze selectieproeven, het aantal geschikte kandidaten en de kans op tewerkstelling bij de politie gevoelig verhogen.

Tekort aan geschikte kandidaten voor de veiligheidssector

Ook de snel groeiende private veiligheidssector heeft nood aan meer passende kandidaten. Hiermee bedoelt men mensen die blijk geven van verantwoordelijkheidszin, nauwgezetheid, flexibiliteit, maturiteit en respect voor de medemens. Kandidaten die echt interesse hebben voor de sector en intrinsiek gemotiveerd zijn om te worden tewerkgesteld in de publieke (niet-politionele) en de private veiligheidssector.

1.2.4 Behoefte aan meer uniforme opleiding voor de veiligheidssector

In een onderzoek¹, uitgevoerd door de KU Leuven, het Expertisecentrum Maatschappelijke Veiligheid van de KATHO en l'Ecole de Criminologie van de Université Catholique de Louvain, wordt de maatschappelijke behoefte aan integrale veiligheidszorg en de daaruit voortvloeiende economische behoefte aan diverse veiligheidsfuncties uitvoerig beschreven.

De wildgroei aan veiligheidsfuncties en het daarop volgende streven naar meer coherentie en uniformiteit in veiligheids- en preventieberoepen, was de aanzet tot dit onderzoek. In het onderzoeksrapport wordt de behoefte aan een degelijke opleiding onderstreept. Er wordt ook duidelijk omschreven wat zo'n opleiding zoal moet inhouden. Het curriculum van dit Se-n-Se jaar Integrale veiligheid beantwoordt aan wat in dit onderzoeksrapport wordt voorgesteld.

¹ 'Een opleiding voor veiligheid – integratie en standaardisatie van de opleidingen die voorbereiden op zowel private als openbare veiligheidsberoepen', Onderzoeksrapport Algemene Directie Veiligheids- en Preventiebeleid (FOD Binnenlandse Zaken), Beleid Integrale Veiligheid, juli 2007.

1.3 Beroepsprofiel veiligheidsberoepen: generieke competenties

De verdere uitwerking van dit leerplan vereist dat er kort even stilgestaan wordt bij het beroepsprofiel van de beoogde veiligheidsberoepen. Op die manier kan de organisatie en uitwerking van deze opleiding optimaal afgestemd worden op wat er van de leerlingen verwacht wordt in het werkveld.

Dit Se-n-Se jaar Integrale veiligheid wil leerlingen voorbereiden op tewerkstelling bij de politie (inspecteur van politie), de brandweer, de private veiligheidssector (bewakingsagent), voetbalsteward en divisiechef. Uiteraard vereisen deze verschillende veiligheidsberoepen elk hun specifieke kennis, vaardigheden en competenties. Desalniettemin bestaan er voor deze beroepen 'generieke competenties'.

Onder 'generieke competenties' verstaan we het samenhangend geheel van kennis, vaardigheden en attitudes die deze veiligheidsberoepen gemeenschappelijk hebben.

De uitwerking van de leerplandoelstellingen is gebaseerd op deze generieke competenties.

- Zowel van een inspecteur van politie, een brandweerman als een bewakingsagent wordt verwacht dat zij **sociaal en communicatief vaardig zijn**. Dit betekent dat zij in de uitoefening van hun beroep ten allen tijde handelen vanuit respect voor de medemens. Dat zij kunnen omgaan met mensen met verschillende waarden en normen en hiervoor het nodige inlevingsvermogen ontwikkelen.
Dat zij in diverse beroepsspecifieke omstandigheden op een passende en efficiënte manier kunnen communiceren en hiervoor de nodige technieken kunnen toepassen. Er wordt van hen verwacht dat zij een goede mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid ontwikkelen. Het is belangrijk dat zij zich ten opzichte van burgers, collega's, leidinggevendenden ... vlot en accuraat kunnen uitdrukken in een gepaste omgangstaal.
Ook discreet kunnen zijn en in staat zijn het beroepsgeheim te respecteren, is een belangrijke competentie.
- Van een inspecteur van politie, een bewakingsagent en een brandweerman wordt eveneens verwacht dat zij **gepast kunnen reageren in zeer uiteenlopende probleemsituaties**. Deze competentie vereist dat men bij de uitoefening van zijn/haar beroep steeds oplettend en aandachtig is en indien nodig snel en beheerst kan reageren. Dat men verscheidene elementen van een conflict- of gevaarsituatie kan herkennen, benoemen en op een correcte manier kan rapporteren. Hierbij is het belangrijk dat ze integriteit, verantwoordelijkheid nemen en deontologisch correct handelen hoog in het vaandel dragen.
In elk van deze veiligheidsberoepen dient men stress- en gevaarbestendig te zijn. Daarbij dient men steeds rekening te houden met de eigen veiligheid, die van collega's en die van derden. Men dient steeds een evenwicht te zoeken tussen het verzekeren van eigen veiligheid en het uitvoeren van de job.
Hij/zij moet dus in staat zijn met betrekking tot veiligheid de juiste beslissingen op het juiste moment te nemen.

- Een inspecteur van politie, een brandweerman en een bewakingsagent dient een **goede fysieke conditie** op te bouwen en te onderhouden om tijdens interventies over voldoende functionele kracht en uithoudingsvermogen te beschikken.

- Een brandweerman, inspecteur van politie en een bewakingsagent oefent zijn/haar opdrachten vaak in teamverband uit. Er wordt dan ook verwacht dat men **teamgericht** kan **werken** en kan bijdragen tot de realisatie van de vereiste teamgeest en het stimuleren van samenwerking met anderen. Anderzijds is het ook noodzakelijk dat men alleen en zelfstandig kan werken en in staat is zelf beslissingen te nemen binnen de grenzen van de functie. Ook flexibiliteit is belangrijk. Men dient in staat te zijn zich snel, geestelijk en/of lichamelijk, aan nieuwe omstandigheden aan te passen, geen moeite te hebben met een wisselend werktempo en open te staan voor nieuwe opdrachten.

2 Beginsituatie en instroom

In het Se-n-Se jaar Integrale veiligheid, een éénjarige studierichting, 3de graad 3de leerjaar tso, kunnen leerlingen met een diploma secundair onderwijs en die voldoen aan de voorwaarden zoals voorzien in de regelgeving, toegelaten worden.

Deze studierichting is dus vooral geschikt voor:

- leerlingen die al in zekere mate over lichamelijke vaardigheden en communicatieve en psychosociale vaardigheden beschikken en bereid zijn deze verder te ontwikkelen. Leerlingen die graag sporten, graag en vlot met mensen omgaan en dit ook willen doen vanuit een respectvolle en kordate houding en/of daar verder willen aan werken;
- leerlingen voor wie omwille van leeftijd, persoonlijkheid, conditie... de stap naar de politieschool nog niet kan gezet worden (maar die er wel interesse voor hebben) en/of er zich beter op willen voorbereiden om meer kans op een succesvolle politiecarrière te maken;
- leerlingen die niet slaagden in de selectieproeven bij de politie of het hoger onderwijs;
- leerlingen die interesse hebben voor een job die met ordehandhaving en/of veiligheid te maken heeft, zich hiervoor willen (her)oriënteren, om daarna meer kans te maken op die arbeidsmarkt (of toch nog kiezen voor hogere studies zoals bv. Bachelor in de maatschappelijke veiligheid, Bachelor in het sociaal werk);
- sportieve en/of sociaal geëngageerde leerlingen voor wie een degelijke basisvorming (bijv. door onvoldoende talenkennis) noodzakelijk blijft, maar met een reële belangstelling voor een job bij de politie, als bewakingsagent of bij de brandweer.

Leerlingen uit alle studiegebieden kunnen (mits een gunstige gemotiveerde beslissing van de toelatingsklassenraad) instappen. Dit betekent dat het om een zeer heterogene groep kan gaan.

Er zullen zich ongetwijfeld ook leerlingen aanbieden die op bepaalde punten veel minder, of misschien helemaal niet geschikt zijn voor de opleiding. Er zullen zich immers leerlingen aanbieden die zich vooral aangetrokken voelen tot dat hardnekkig maar verkeerd beeld van politie, waar het accent gelegd wordt op actie, wapengebruik, e.d.

De school kan ook kiezen voor een 'instroomproef'. Op basis daarvan kan een (toelatings)klassenraad oordelen of de kandidaten voldoende geschikt zijn.

Dit is van groot belang om een al te heterogene en moeilijk werkbare groep te vermijden.

(zie ook pedagogisch-didactische wenken)

Het is dus van groot belang dat kandidaten, vooraleer te starten, geïnformeerd worden over de mogelijkheden van de opleiding, de toelatingsvoorwaarden en de keuzemogelijkheden na het Se-n-Se jaar.

3 Christelijk mensbeeld

Ons onderwijs streeft de vorming van de totale persoon na waarbij het christelijke mensbeeld centraal staat. Onderstaande waarden zijn dan ook altijd na te streven tijdens alle handelingen:

- respect voor de medemens;
- solidariteit;
- zorg voor milieu en leven;
- respectvol omgaan met eigen geloof, anders gelovigen en niet-gelovigen;
- vanuit eigen spiritualiteit omgaan met ethische problemen.

Met het oog op de realisatie van dit mensbeeld draagt dit leerplan uitdrukkelijk kansen in zich.

4 Studierichtingsprofiel en algemene doelstellingen

Deze studierichting is een intensieve, éénjarige opleiding die leerlingen wil voorbereiden op het kiezen voor en het uitoefenen van een job in de veiligheidssector. Hiervoor blijft verdere algemene vorming een essentieel onderdeel in deze opleiding. Hoewel het secundair onderwijs van leerlingen als voltooid mag worden beschouwd, blijven aspecten van basisvorming (zoals bijv. talenkennis) bij het type leerling dat verwacht kan worden, onvoldoende ontwikkeld om meteen in de sector tewerkgesteld te kunnen worden.

Ook LO en sport, conditie en fysieke vaardigheden zijn belangrijke aspecten van de opleiding.

Verder komt een grote variëteit van meer beroepsspecifieke leerinhouden aan bod.

Bij de meeste leerinhouden zijn naast kennis, ook vaardigheden en attitudes onlosmakelijke onderdelen van de opleiding.

In hoofdstuk 5 (doelstellingen) wordt dit uitvoerig beschreven.

Heel algemeen kunnen we stellen dat de studierichting als doel heeft leerlingen bijkomende algemene én meer specifieke kennis, vaardigheden en attitudes te laten verwerven, die nodig zijn om tewerkgesteld te worden in de publieke en private veiligheid.

Hiervoor moeten de leerlingen verscheidene competenties ontwikkelen die we onderbrengen in een achttal 'terreinen' (zie hoger 'beroepsprofiel veiligheidsberoepen: generieke competenties').

1 Communicatie

In diverse beroepsspecifieke omstandigheden op een passende en efficiënte manier kunnen communiceren, hiervoor de nodige technieken kunnen toepassen.

2 Talenkennis

Het Nederlands goed beheersen, basiskennis van tweede landstaal Frans bijwerken, Engels verwerven.

3 Observeren en rapporteren

Verscheidene elementen van een situatie kunnen herkennen, benoemen en op een correcte manier kunnen rapporteren (zowel mondeling als schriftelijk).

4 Samenleving, actualiteit, veiligheid en recht

Vanuit een maatschappelijke betrokkenheid kijken naar en inzicht verwerven in bepaalde aspecten van mens en samenleving met een bijzondere aandacht voor diversiteit.

5 Publieke en private veiligheidssector

Kennis en inzicht verwerven inzake wetgeving, organisatie en praktijk van de publieke en private veiligheidssector. Met het oog op het later uitoefenen van een beroep binnen de veiligheidssector waarin hij/zij een voorbeeldfunctie zal uitoefenen, is een onberispelijke houding hebben (op alle vlakken) onontbeerlijk. Attitudes die van essentieel belang zijn binnen de veiligheidssector zijn: correctheid, stiptheid, zorgvuldigheid, klantvriendelijkheid/klantgerichtheid, collegialiteit, discipline, teamspirit, flexibiliteit, zelfstandigheid, onafhankelijkheid, assertiviteit, probleemoplossend vermogen... naast integriteit, verantwoordelijkheidszin en deontologisch correct handelen.

6 Omgaan met probleemsituaties

Op een verantwoorde en van verantwoordelijkheidszin getuigende manier reageren in zeer diverse probleemsituaties, eigen aan deze sectoren.

7 Lichamelijke vaardigheden

Een goede fysieke conditie opbouwen en onderhouden en fysieke vaardigheden verwerven die noodzakelijk zijn voor de beoogde beroepen.

8 Zelfkennis-zelfkritiek

Bereid zijn om aan reflectie te doen met betrekking tot het eigen gedrag, zich bewust zijn van het eigen handelen en dit voortdurend in vraag stellen. Een goede zelfkennis van sterktes en zwaktes zijn hierin van het grootste belang.

Deze algemene doelstellingen worden verder gespecificeerd en geoperationaliseerd in leerplandoelstellingen en leerinhouden.

5 Doelstellingen

De leerplandoelstellingen zijn als volgt opgesteld: per ‘terrein’ worden de te ontwikkelen vaardigheden omschreven, en waar nodig aangevuld met de daarvoor noodzakelijk te verwerven kennis (leerinhouden) en attitudes.

5.1 Talenkennis

Algemene doelstelling

Het Nederlands grondig beheersen, basiskennis van Frans en Engels bijwerken.

We verwijzen naar het bestaande leerplan AV Engels/AV Frans voor het Se-n-Se (leerplan VVKSO D/1995/043) en het leerplan AV Nederlands (D/2016/13.758/018) voor het Se-n-Se.

** De jongere leert Nederlands, zowel mondeling als schriftelijk, nog beter beheersen.*

Volgende te ontwikkelen vaardigheden vragen bijzondere aandacht

- indrukken, vaststellingen, observaties kunnen omschrijven en rapporteren (mondeling en schriftelijk);
- correspondentie en teksten van hoge kwaliteit kunnen opstellen: correct, vlot leesbaar en goed gestructureerd.

Volgende doelstellingen moeten bereikt worden

- vakterminologie begrijpen en correct hanteren;
- actief kunnen luisteren;
- indrukken, vaststellingen, observaties kunnen omschrijven;
- een correct professioneel gesprek kunnen voeren;
- correct kunnen telefoneren;
- eenvoudige verslagen kunnen opstellen met extra aandacht voor: schrijffouten, vlotte leesbaarheid en structuur;
- zowel de verbale als de non-verbale communicatievaardigheden beheersen.

** De jongere werkt basiskennis Frans en Engels bij, zodat hij zich in diverse omstandigheden in het Frans en het Engels kan uitdrukken en ook begrepen wordt.*

Te ontwikkelen vaardigheden

De leerling moet in het Frans en het Engels:

- zich kunnen voorstellen;
- zich verstaanbaar kunnen maken;
- zich correct en genuanceerd kunnen uitdrukken;
- een discussie kunnen volgen;
- vragen kunnen beantwoorden;
- mensen correct informatie kunnen geven;
- een telefoongesprek kunnen voeren.

Te bereiken doelstellingen

De leerling moet:

- zich kunnen voorstellen;
- een gesprek kunnen volgen;
- mensen eenvoudige informatie kunnen geven;
- een eenvoudig (telefoon)gesprek kunnen voeren;
- een onthaalgesprek kunnen voeren;
- het specifieke vakjargon kunnen gebruiken/hanteren, beheersen.

5.2 Lichamelijke vaardigheden

Algemene doelstelling:

Een goede fysieke conditie opbouwen en onderhouden en fysieke vaardigheden verwerven die noodzakelijk zijn voor de beoogde beroepen.

We verwijzen naar het bestaande leerplan voor het 3de leerjaar 3de graad tso (leerplan VVKSO D/1995/099).

Hierbij wordt extra aandacht besteed aan uithouding, teamsporten, individuele sporten en muurklimmen.

Daarnaast bereikt de leerling nog een aantal specifieke doelen, die worden ingekleurd vanuit het aspect veiligheidstechniek.

Dit moet aangevuld worden met volgende doelstelling:

Het doel is om zichzelf beter te leren beheersen via gepaste technieken (bv. relaxatieoefeningen, Tai-Chi, controleren van de ademhaling...).

De leerling moet, indien nodig, gebruik kunnen maken van zelfverdedigingstechnieken en fysieke ontwijkingstechnieken bij bedreiging en aanvallen en dit om conflictsituaties te beheersen en de veiligheid van zichzelf en anderen te verzekeren.

Te ontwikkelen vaardigheden

- zich kunnen verdedigen en beschermen;
- verwerven van fysieke technieken bij bedreiging en aanvallen;
- zelfverdedigingstechnieken hanteren;
- conflictsituatie kunnen beheersen en de veiligheid van zichzelf en anderen blijven verzekeren.

Vereiste kennis:

- kennis van grondbeginselen afweer (enkel in gevaarsituaties gebruiken);
- kennis van de wetgeving rond wettige verdediging.

Vereiste houding

- spontane efficiëntie aan de dag leggen bij fysieke agressie;
- efficiëntie en effectiviteit aan de dag kunnen leggen in conflictueuze situaties.
- een correcte houding (ergonomie) leren aannemen.

5.3 Recht en maatschappij

5.3.1 Maatschappij

Algemene doelstelling:

Vanuit een maatschappelijke betrokkenheid kijken naar en inzicht verwerven in bepaalde aspecten van mens en samenleving met bijzondere aandacht voor diversiteit.

Te bereiken doelstellingen:

- Constructief doch kritisch vragen stellen bij hoe onze samenleving omgaat met normoverschrijding (met inbegrip van alcohol en drugs, racisme, discriminatie...).
- Aandacht hebben voor verschillende standpunten over samenlevingsproblemen en een eigen standpunt ontwikkelen.

- Mensen kunnen informeren over en doorverwijzen naar de verschillende diensten in de stad/gemeente.
- Gebruik kunnen maken van de verschillende diensten bij verwijzing, bij melding en bij problemen.
- De regelgeving met betrekking tot bewakingsagent, gemeenschapswacht, voetbalsteward en gemachtigd opzichter kunnen toepassen.
- De rechten en plichten van de bewakingsagent, gemeenschapswacht, voetbalsteward en gemachtigd opzichter correct kunnen hanteren.

Ondersteunende kennis:

- kennis van en inzicht in recente maatschappelijke ontwikkelingen;
- kennis van en inzicht in de recente ontwikkelingen in het veiligheidsbeleid;
- kennis van en inzicht in basisbegrippen in verband met veiligheid;
- kennis van culturele diversiteit (migrantenculturen, jongerensubculturen...);
- kennis van en inzicht in de eigenheid van diverse culturen (gedrag, symbolen en rituelen);
- noties van en inzicht in relevante basisbepalingen uit het recht;
- kennis van en inzicht in de verschillende bestuursniveaus en hun taken;
- kennis van en inzicht in de algemene werking en structuur van een stad of gemeente;
- kennis van en inzicht in de verschillende diensten in hun stad of gemeente (politie, welzijnsorganisaties, bestuurlijke diensten);
- kennis van en inzicht in de verschillende actoren betreffende veiligheid (private en publieke sector).

5.3.2 Regelgeving

Algemene doelstelling:

Kennis en inzicht verwerven inzake wetgeving, organisatie en praktijk van de publieke en private veiligheidssector.

** De jongere leert een veiligheidsberoep uitoefenen met respect voor relevante wettelijke en organisatorische bepalingen en rechten en plichten eigen aan het beroep.*

Te ontwikkelen vaardigheden:

- het wettelijk kader kunnen toepassen;
- in een positieve relatie treden met collega's, oversten, externe partners en klanten;
- eigen plaats binnen de sector/organisatie vinden en handhaven;

- correct omgaan met racisme en discriminatie;
- correct omgaan met alcohol en drugs;
- mensen informeren over en doorverwijzen naar verschillende diensten binnen de stad/gemeente;
- correct gebruik maken van de verschillende diensten bij verwijzing, bij melding en bij problemen.

Vereiste kennis:

- kennis van en inzicht in de werking van de politie, brandweer en justitie;
- kennis van en inzicht in de wet op het politieambt, politie gestructureerd op 2 niveaus: verschil tussen de lokale en de federale politie, tussen de gerechtelijke en bestuurlijke zuil...;
- kennis van de bewakingswet;
- kennis van en inzicht in de rechten en de verplichtingen van de bewakingsagent;
- kennis van en inzicht in de wettelijke bepalingen betreffende de brandweer;
- kennis van en inzicht in relevante bepalingen uit de wegcode (oa. kennis van de meest courante verkeersborden);
- kennis van en inzicht in de algemene basisprincipes van het verkeersreglement;
- kennis van en inzicht in belangrijke artikelen uit de Wegverkeerswet met inbegrip van reglementering inzake prioritaire voertuigen;
- kennis van en inzicht in de wetgeving betreffende parkeren (gemeentelijke retributiewet).

Vereiste attitude:

- dit wettelijk kader integreren in een basishouding;
- de job uitvoeren vanuit intrinsieke motivatie;
- de job uitvoeren naar eer en geweten;
- een collegiale houding aannemen;
- een klantvriendelijke houding aannemen.

** De jongere leert enkele basispreventietechnieken.*

Te ontwikkelen vaardigheden:

- in het kader van sensibilisering mensen op een gepaste manier aanspreken in verband met gedrag (wagen afsluiten, handtas dragen...);
- mensen kunnen doorverwijzen wat betreft technopreventie.

Vereiste kennis:

- kennis van en inzicht in verschillende soorten preventietechnieken en terreinen;
- kennis van criminaliteitspreventie (preventie fietsdiefstal, autodiefstal, gauwdiefstallen ...).

5.4 Veiligheidstechniek

5.4.1 *Communicatie*

Algemene doelstelling:

In diverse beroepsspecifieke omstandigheden op een passende en efficiënte manier kunnen communiceren, hiervoor de nodige technieken kunnen toepassen.

** De jongere leert op een efficiënte manier communiceren, en kan hiervoor de nodige technieken toepassen.*

Te ontwikkelen vaardigheden:

- in een correcte taal kunnen communiceren;
- actief kunnen luisteren;
- iemand kunnen aanspreken op zijn/haar gedrag;
- gedragingen van subculturele eigenheid kunnen interpreteren en goed kunnen op reageren;
- kunnen ageren met mensen uit verschillende culturen;
- verscheidene communicatie- en onderhandelingstijlen aan de dag kunnen leggen;
- mensen kunnen informeren;
- kunnen werken met analoge en digitale communicatietechnieken.

Vereiste kennis:

- kennis van en inzicht in de basisregels van communicatie (o.a. zender, boodschap, ontvanger, coderen, decoderen, feedback, medium, context...);
- kennis van en inzicht in soorten communicatie (o.a. verbale en non-verbale communicatie);
- kennis van en inzicht in verschillende communicatietechnieken;
- kennis van en inzicht in de invloed van het eigen gedrag op het gedrag van andere mensen en omgekeerd;
- kennis van en inzicht in gedragingen en eigenheden van andere culturen;
- kennis van analoge en digitale communicatietechnieken.

Vereiste houding:

- zich klantvriendelijk en dienstverlenend opstellen;
- steeds een respectvolle en open houding kunnen aannemen.

Algemene doelstelling:

Vanuit een maatschappelijke betrokkenheid kijken naar en inzicht verwerven in bepaalde aspecten van mens en samenleving.

** De jongere leert inzicht verwerven in samenlevingsproblemen en de manier waarop omgegaan wordt met normoverschrijding.*

Te ontwikkelen vaardigheden:

- samenlevingsproblemen benoemen, analyseren en verklaren;
- constructief doch kritisch vragen stellen bij hoe onze samenleving omgaat met normoverschrijding;
- een eigen standpunt betreffende samenlevingsproblemen en oplossingen formuleren en beargumenteren;
- mensen kunnen informeren over en doorverwijzen naar de verschillende diensten in de stad/gemeente;
- gebruik kunnen maken van de verschillende diensten bij verwijzing, bij melding en bij problemen.

Vereiste kennis:

- kennis van en inzicht in recente maatschappelijke ontwikkelingen;
- kennis van en inzicht in de recente ontwikkelingen in het veiligheidsbeleid;
- kennis van en inzicht in basisbegrippen zoals criminaliteit, preventie, veiligheid, angst- en onveiligheidsgevoelens;
- kennis van culturele diversiteit (migrantenculturen, jongerensubculturen ...);
- kennis van en inzicht in de eigenheid van diverse culturen (gedrag, symbolen en rituelen);
- noties van en inzicht in relevante basisbepalingen uit het burgerlijk recht, grondwettelijk recht of staatsrecht, administratief recht, strafrecht, strafprocesrecht en jeugdrecht;
- kennis van en inzicht in de verschillende bestuursniveaus en hun taken (weten dat beslissingen op verschillende bestuursniveaus worden genomen en afhankelijk zijn van de bevoegdheden op die bestuursniveaus. Weten dat de uitvoering van werken op verschillende bestuursniveaus gebeurt en afhankelijk van de bevoegdheid van die bestuursniveaus. Weten dat de beslissing en uitvoering aan bepaalde termijnen zijn gebonden);
- kennis van en inzicht in de algemene werking en structuur van een stad of gemeente;

- kennis van en inzicht in de verschillende diensten in hun stad (politie, welzijnsorganisaties, bestuurlijke diensten);
- kennis van en inzicht in de kadernota integrale veiligheid;
- kennis van en inzicht in de verschillende actoren betreffende veiligheid (private en publieke sector);
- kennis van en inzicht in de filosofie en de pijlers van de veiligheids- en preventiecontracten;
- kennis van en inzicht in de verschillende organen in de stad/gemeente die meewerken aan de realisatie van het veiligheids- en preventiecontract.

Vereiste attitudes:

- een spontane maatschappelijke betrokkenheid aan de dag leggen;
- een open houding naar diverse culturen aannemen.

5.4.2 Observeren en rapporteren (cf. o.a. in Nederlands/communicatie)

Algemene doelstelling:

Verscheidene elementen van een situatie kunnen herkennen, benoemen en op een correcte manier kunnen rapporteren.

** De jongere leert de verscheidene elementen van een concrete situatie te herkennen, te benoemen en te omschrijven en dit op een correcte manier te rapporteren.*

Te ontwikkelen vaardigheden:

- onderscheid kunnen maken tussen een observatie en interpretatie, objectiviteit en subjectiviteit;
- bewegingen en gebeurtenissen in de omgeving correct kunnen beschrijven en interpreteren;
- kunnen gebruiken van hulpmiddelen bij observatie;
- leren herkennen van vooroordelen (vb. angst voor samentroepende jongeren of angst voor groep hooligans die rondhangen voor een wedstrijd);
- leren accuraat te rapporteren met scheiding van feiten en vaststellingen;
- een melding kunnen maken naar andere instanties toe (politie of andere diensten);
- rapporten en diverse vormen van verslaggeving tijdig en op correcte manier ter beschikking kunnen stellen.

Vereiste kennis:

- kennis van regels van observeren en rapporteren.

Vereiste houding:

- zin voor nauwkeurigheid;
- bereidheid om de observatie en rapportering niet te laten beïnvloeden door eigen (subjectieve) visies.

5.4.3 Preventie en welzijn

Algemene doelstelling:

De leerling beheerst basistechnieken van preventie en gebruikt ze op een correcte manier.
De leerling kan de aspecten van de wet welzijn die nodig zijn, toepassen.

Te bereiken doelstellingen:

- gevaarlijke situaties kunnen herkennen;
- in het kader van sensibilisering mensen op een gepaste manier kunnen aanspreken in verband met gedrag (wagen afsluiten, handtas dragen ...);
- mensen kunnen doorverwijzen wat betreft technopreventie;
- eigen veiligheid en die van de collega's als eerste prioriteit kunnen stellen;
- gevaarsetiketten en -borden kunnen herkennen, lezen en de gepaste instructies volgen;
- het onderscheid bepalen tussen gevaar en risico in cases.

Vereiste kennis:

- kennis van en inzicht in verschillende soorten preventietechnieken op verschillende locaties (voetbalvelden, ziekenhuizen...);
- kennis van criminaliteitspreventie (preventie fietsdiefstal, autodiefstal, gauwdiefstallen...);
- kennis van het onderscheid tussen gevaar en risico, risicoanalyse, arbeidsongevallen, gevaarsetiketten en -borden.

5.4.4 Omgaan met probleemsituaties

Algemene doelstelling:

Gepast reageren in zeer diverse probleemsituaties, eigen aan de publieke (politie en niet-politionele) en private veiligheidssector.

Het getuigschrift behalen van bedrijfshulpverlener.

** De jongere leert omgaan met zijn/haar machtspositie.*

** De jongere leert omgaan met gezag van zijn/haar leidinggevendenden.*

Te ontwikkelen vaardigheden:

- correct omgaan met macht;
- mensen correct benaderen vanuit een gezagspositie;
- beleefdheidsregels en een respectvolle communicatie toepassen;
- onderscheid kunnen maken tussen diverse vormen van macht;
- zich, waar nodig, flexibel kunnen opstellen;
- richtlijnen, instructies van gezaghebbenden indien nodig zonder discussie kunnen opvolgen;
- weten/aanvoelen wanneer er wel ruimte is voor overleg of discussie over bepaalde instructies, en daar rekening kunnen mee houden;
- op een correcte manier kunnen communiceren met de leidinggevendenden.

Vereiste kennis:

- kennis van en inzicht in diverse vormen van macht;
- kennis van deontologie wat betreft het opvolgen van instructies van leidinggevendenden.

Vereiste houding:

- zich correct gedragen in uniform;
- bereid zijn om zich flexibel op te stellen.

** De jongeren leert omgaan met agressie en conflicten.*

Te ontwikkelen vaardigheden:

- signalen van geweld en agressie herkennen en correct interpreteren;
- kalmte bewaren (bv. bij negeren van aanwijzingen bij de uitvoering van politiewerk op de weg);

- agressie voorkomen;
- agressie afblokken;
- onderscheid maken tussen frustratie, instrumentele en pathologische agressie;
- technieken om anderen te kalmeren toepassen;
- omgaan met conflicten op straat;
- omgaan met agressieve mensen/agressiebeheersing;
- omgaan met bedreigingen/schelden;
- omgaan met conflicten die dreigen te escaleren;
- omgaan met mensen onder invloed van alcohol en drugs;
- op een gepaste manier grenzen stellen;
- zichzelf emotioneel beheersen.

Vereiste kennis:

- kennis van en inzicht in groepsgedrag en delinquentie;
- kennis van en inzicht in de begrippen conflict, agressie, conflictbeheer, onderhandelen en bemiddelen.

Vereiste attitudes:

- emotioneel beheerst zijn;
- verantwoordelijkheidszin hebben;
- psychisch stabiel zijn.

*** De jongere leert de basisprincipes van eerste hulp en Tactical First Aid toepassen.**

Te ontwikkelen vaardigheden:

- de omgeving en het slachtoffer correct benaderen en een eerste snelle beoordeling bij een volwassene en/of een kind kunnen toepassen;
- het slachtoffer kunnen verplaatsen met de rautek-greep;
- thoraxcompressies en beademingen kunnen toepassen;
- een brancard op de juiste wijze kunnen hanteren; assisteren bij het gebruik van een schepbrancard, vacuümpalk, vacuümmatras en KED-spalk;
- een motorhelm op de juiste wijze kunnen verwijderen;
- de ABC-techniek kunnen toepassen;
- CPR kunnen toepassen met 1 hulpverlener bij een kind en een volwassene;

- CPR kunnen toepassen met 2 hulpverleners bij een volwassene;
- hulp kunnen bieden bij verstikking van een kind en een volwassene, ventilatieproblemen kunnen opsporen en een Heimlichmaneuver kunnen uitvoeren;
- letsels herkennen, de ernst en graad kunnen inschatten en daarbij bepaalde verzorgingstechnieken toepassen/eerste hulp bieden bij: inwendige en uitwendige bloedingen, botbreuken (m.i.v. aanleggen van een halskraag en een spalk), vergiftiging (via huid en spijsverteringsstelsel), CO-intoxicatie, brandwonden, shock ...;
- een snelverband op de juiste wijze kunnen aanbrengen;
- hulpdiensten verwittigen;
- situaties correct kunnen inschatten en briefen van de hulpdiensten;
- alarm kunnen slaan en de persoonlijke veiligheid en deze van de omstaanders kunnen inschatten en er naar handelen;
- een evacuatie kunnen organiseren;
- kunnen inschatten van risico's;
- preventief en repressief kunnen optreden ten aanzien van brand;
- kunnen reageren op bomalarm;
- leren gebruik maken van een defibrillator.

Vereiste kennis:

- bouw en functies van het menselijk lichaam met in het bijzonder de stofwisseling, anatomie van de ademhaling (m.i.v. het ademhalingsmechanisme, CPR-schema's, ventilatieproblemen), anatomie van de bloedsomloop (m.i.v. bloedsamenstelling, soorten bloedingen en hoe de ernst van een bloeding kan herkend worden), opbouw en functie van de huid, taken en opbouw van het gelaat;
- weten welke de verschillende soorten van gewondentransport zijn;
- weten wat (posttraumatische stress) is en de kennis bezitten om het te herkennen;
- weten wat verstaan wordt onder "algemene veiligheid" en de "eigen" veiligheid;
- (ondersteunende) kennis van en inzicht in bepaalde elementaire begrippen van EHBO, **Tactical First Aid**, (geassocieerde) letsels met de eventuele kenmerken, soorten, symptomen, oorzaken en de bijhorende (verschillende soorten) verzorgingstechnieken: het ABC van de reanimatie, algemeen schema CPR voor een kind en een volwassene, zonneslag, hitteslag, onderkoeling, verstikking(sgevaar), hyperventilatie, histerie, vergiftiging (via huid en spijsvertering), botbreuken, shock, bloedingen, brandwonden, CO-intoxicatie...;

- kennis van de hulpdiensten;
- weten welke elementen nodig/nuttig/wenselijk zijn bij een melding aan (de) hulpdiensten;
- weten hoe mensen kunnen reageren in noodsituaties;
- kennis van en inzicht in verschillende risico's;
- kennis van en inzicht in evacuatieplannen.

Vereiste houding:

- een rustige en veilige houding aannemen in een noodsituatie;
- met een efficiënte houding de eerste hulp bij ongevallen toepassen;
- spontane basishouding beheersen bij het toepassen van verworven kennis en vaardigheden in noodsituaties.

** De jongeren leert gepast reageren bij brand, bomalarm en rampen.*

Te ontwikkelen vaardigheden:

- preventief en repressief kunnen optreden ten aanzien van brand ;
- een ongevalsituatie correct kunnen benaderen rekening houdend met persoonlijke bescherming;
- technieken van brandveiligheid kunnen toepassen gebruik makend van de noodzakelijke materialen;
- noodplan bij rampen toepassen;
- evacueren bij bommelding;
- vuurdriehoek kunnen toepassen;
- veilig kunnen handelen bij brandende gasflessen en drukhouders die zijn opgewarmd;
- kunnen werken met kleine blusmiddelen: blusdeken, muurhaspel, poederblusser, water-schuimblusser, CO2-blusser;
- een hydrant kunnen terugvinden, een standpijp kunnen plaatsen, kunnen helpen bij open waterwinning en de watertoevoer van de tankwagen naar autopomp kunnen realiseren;
- slangen deskundig kunnen uitgooien en oprollen, slangen en watervoerende armaturen kunnen koppelen;
- kunnen werken met een kleine pomp;
- kunnen gebruik maken van de verschillende watervoerende armaturen;

- kunnen toepassen van de straalpijptechnieken;
- i.v.m. valbescherming: kunnen aandoen van een harnas en een gordel, knopen kunnen maken (dubbele) achtknoop, halve (mastworp), paalsteek, vlinderknoop), oprollen van een touw, verankeren, afdalen langs een touw, beveiligd vorderen (individueel en collectief).

Vereiste kennis:

- kennis hebben van en inzicht in noodsituaties, noodcommunicatie en noodplannen;
- kennis van verschillende soorten branden en hoe er op te reageren;
- kennis van verschillende rampenfasen, technieken en tactieken bij interventies, gevaren bij interventies;
- basiskennis van immobilisatie-, manipulatie- en transporttechnieken;
- kennis hebben van de verschillende aspecten van het ontstaan en het verloop van een brand(vuurdriehoek), gevaren en schadelijkheid van rook;
- weten wat de scheikundige verschijnselen zijn bij verbranding;
- weet hebben van het onderscheid tussen fysische en scheikundige explosie;
- kennis hebben van het gevaar en het verschijnsel van de explosie;
- weet hebben van de vormen van warmtevoortplanting;
- kennis hebben van de verschillende brandklassen en de bijhorende etikettering;
- kennis hebben van de verschillende types van branden en hun aggregatietoestanden;
- kennis hebben van de diverse aspecten van de blussing;
- kennis hebben van de werking van de kleine blusmiddelen;
- kennis hebben van de aanduiding van hydranten (m.i.v. de reglementering hieromtrent) en weet hebben van het principe van het waterleidingsnet;
- kennis hebben van de verschillende soorten pompen, slangen en de hulpstukken en hun gebruiksmogelijkheden;
- elementaire kennis hebben van hydraulica (druk, debiet, drukverliezen, soorten pompen en slangen, hoge en lage druk, reactiekrachten, waterslangen...);
- kennis hebben van de verschillende watervoerende armaturen;
- kennis hebben van de valrisico's, valfactor, krachten t.g.v. een val, persoonlijke verantwoordelijkheid, materieel (transportzak, touwen, harnas, grillon, leeflijn, katrol...) en de operationele procedures als bescherming tegen vallen;

- kennis hebben van het toepassingsgebied van de valbeveiliging, reglementering en hangtrauma.

Vereiste houding:

- een gepaste en rustige houding aannemen in noodsituaties;
- in elke fase van een interventie zijn taak kunnen uitvoeren.

5.4.5 Bewaking - voetbalsteward

Te bereiken doelstellingen en te verwerven inzichten en kennis:

- inzicht verwerven in de organisatie van de bewakingssector en hun activiteiten;
- inzicht verwerven in de noodzakelijke sociale verhoudingen in de bewakingssector;
- inzicht verwerven in de organisatie, activiteiten, actoren en de te volgen veiligheidsprocedures binnen een voetbalclub.

5.5 Werkplekleren

Algemene doelstelling:

Het werkveld van de bewakingsagent, de voetbalsteward en divisiechef, brandweerman, politie ... leren kennen.

Doelstelling van het werkplekleren is leerlingen in het algemeen kennis te laten maken met de verschillende tewerkstellingsmogelijkheden binnen de sector van de "uniformberoepen" van de publieke en private veiligheid.

Tijdens de opleiding moeten leerlingen zoveel mogelijk met de concrete werkomgeving van de sector geconfronteerd worden: de plaatselijke overheden (publieke veiligheidssector) en het private bewakingsbedrijf.

Ook moet de leerling vijf voetbalwedstrijden van de KBVB bijwonen.

Hierbij een evacuatieoefening kunnen bijwonen/meemaken zou een leerrijke ervaring zijn.

Er moet ook gezocht worden naar 'werkplekken' en 'werkpleksituaties' waar de leerplandoelstellingen van verscheidene terreinen aan bod kunnen komen.

Voor de opleiding van brandweer kunnen mogelijke te bereiken doelstellingen via werkplekleren zijn:

De basistechnieken van het brandweermaterieel aanleren.

Een voorstelling krijgen van het materiaal van een brandweerkorps.

De types beschermingsmiddelen leren kennen.

Om vlot een evacuatie te (helpen) organiseren: leren lezen van pictogrammen in verschillende soorten van grote (openbare) gebouwen met verschillende soorten van activiteiten en waar veel mensen wonen en/of werken (rusthuis, ziekenhuis, fabriek...), evacuatieplannen leren hanteren, in een groot gebouw de maatregelen die werden getroffen om de brandveiligheid te verbeteren/garanderen...

Het leren beklimmen van een brandweerladder.

Goed georganiseerde werkbezoeken met (een gedeelte van) de klasgroep aan een klant van een bewakingsbedrijf, een evenement waarvoor veiligheidsinitiatieven genomen zijn, behoren tot de mogelijkheden.

Andere mogelijkheden zijn:

- ‘meegaan’ met een bewakingsagent van een private bewakingsonderneming, een interne bewakingsdienst of naar zijn werkplek en kennismaken met een veiligheidsopdracht uit de publieke niet-politionele sector (o.a. gemeenschapswachten en stewards);
- bezoek brengen aan de lokale en federale politie;
- bezoek brengen aan de verschillende bestuurlijke organen van een stad/gemeente;
- bezoek brengen aan de verschillende organisaties in de welzijnssector waarnaar kan doorverwezen worden;
- bezoek brengen aan een gevangenis, asielcentrum, douanepost, leger, ziekenhuis, grote industriële sites, civiele bescherming...

6 Minimale materiële vereisten

6.1 Vaklokalen

Klaslokalen voorzien van een degelijke ict-uitrusting moeten ter beschikking zijn.

De vaklokalen moeten voldoende ruim zijn om zelfstandig werken van leerlingen te kunnen organiseren en bieden mogelijkheden tot opzoekingswerk, groepswork e.d.

De lokalen moeten voldoende geluidsgeïsoleerd zijn zodat leerlingen zich expressief kunnen en mogen uiten.

De lokalen beschikken over een inrichting die kan aangepast worden naargelang van de activiteit. Er is voldoende en permanent beschikbare opbergruimte, materiaal en documentatie, aangepast aan de leerinhouden van het leerplan.

Leerlingen hebben toegang tot degelijke audiovisuele apparatuur, met o.a. camera, en digitale informatiebronnen.

6.2 Sportinfrastructuur

(zie basisleerplan)

Kunnen beschikken over degelijk klimmateriaal, eventueel een klimmuur, is aangewezen.

Naast de gebruikelijke LO- en sportaccommodatie moet er ook regelmatig gebruik kunnen gemaakt worden van een zwembad.

6.3 Didactisch materiaal

Verder is de beschikbaarheid en mogelijkheid tot verwerven van aangepast didactisch materieel nodig (zoals bv. om al dan niet bewegende beelden, simulaties... te presenteren) in verband met de voorgestelde leerinhouden.

6.4 Bijzondere beroepsspecifieke materialen

Leerlingen moeten gebruik kunnen maken van zeer uiteenlopende beroepsspecifieke materialen eigen aan de beoogde veiligheidsberoepen. Voor de meeste scholen is het wellicht niet haalbaar om al deze beroepsspecifieke materialen aan te kopen. Daarom is het aangewezen dat de school de nodige samenwerkingsverbanden aangaat met de politieschool van de provincie, het lokale brandweerkorps, een privaat veiligheidsbedrijf... Deze voorwaarde is noodzakelijk opdat leerlingen kunnen kennis maken met en gebruik kunnen maken van materialen eigen aan de sector. Zo moeten leerlingen bepaalde simulatieoefeningen kunnen uitvoeren die in een secundaire school doorgaans niet mogelijk zijn. Zo moeten leerlingen wat betreft het aspect brandweer een waterslang kunnen

aansluiten... Deze materialen kunnen ter beschikking gesteld worden door een brandweerkorps of kunnen door werkpleklers ter plaatse benut worden.

7 Pedagogisch-didactische wenken

7.1 Instroomtraject

Zoals bij de beginsituatie reeds aangehaald kunnen de kandidaten voor deze studierichting heel divers zijn.

De kandidaten moeten vooraf goed geïnformeerd worden.

Ook bij de werving moet hier aandacht aan besteed worden.

De school kan kiezen voor het organiseren van een ‘instroomtraject’ gevolgd door een (toelatings)klassenraad die op basis van een zo breed mogelijk spectrum van informatie de leerling al dan niet toelaat tot de studierichting.

7.2 Geïntegreerde aanpak

De vakken zijn vrij strak omljnd omwille van de te respecteren wettelijke bepalingen. Ook de voorwaarden waaraan de leraren moeten voldoen, zorgen voor beperkingen.

Toch is het voor het leerproces van groot belang om in de mate van het mogelijke tot integratie te komen.

Scholen die dit wensen, kunnen gebruik maken van de geïntegreerde proef als didactische werkvorm.